

Tartalom:

Könyvajánló.....	2
Megyei kö(nyvtá)rkép.....	3
Honismeret, helyismeret.....	10
Egyesületi élet.....	12
Kistérség.....	16
KLIKK(el)IT.....	17
Tanfolyamok, pályázatok, friss információk.....	19
Rendezvények.....	21
Hírünk az országban.....	22

Ez egy rejtvény.
A játékos kedvű olvasóktól várom a megfejtését.
Segítség, természetesen, e lapszám hasábjain van.
(a szerk.)

A Komárom-Esztergom Megyei József Attila Könyvtár Évkönyve – 2012

Megjelent a József Attila Megyei Könyvtár évkönyve, melyet dr. Voit Pál bevezető gondolataival ajánlunk mindenki figyelmébe.

Tükröm, tükröm... 60 éves a Megyei Könyvtár.

...Az idei évkönyvünk – amely a sorban a 17. – úgy, mint a korábbiak, tükröt igyekszik tartani a megye könyvtáraiban, közgyűjteményeiben folyó aktuális munkáról, kutatásokról a már megszokott tematikai blokkokban.

Az idei „tükörben” elsőként az utóbbi tíz év történéseit idézhetjük vissza Takács Anna írása alapján, amellyel az első ötven év történetét egészítette ki.

Abba a tükörképbe is érdemes belenézni, amit L. Dürdő Brigitta tart elénk a megismételt belső kommunikációs felmérés eredményei kapcsán.

A tükrünk akkor sem torzít, amikor az EU-s pályázatok közül a TÁMOP-ban, vagy a Kistérségi Társulás keretében, illetve az ODR konferenciák során végzett feladatokat és eredményeket mutatja meg az olvasó számára Világi Orsolya, Feketsné Kisvarga Anita, illetve Pap Zsuzsanna szemüvegén keresztül. Tükröt mutat Vitéz Veronika és Tóthné Dvihally Henriette írása, amelyben azt láthatjuk, hogy a Küldetésnyilatkozatunkban első helyen megfogalmazott célhoz milyen eszközökkel lehet elérni.

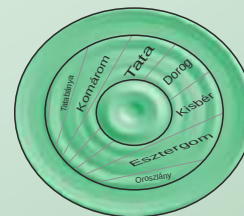
Külön öröm, hogy Lúbia Červená érsekújvári igazgató asszony megosztja velünk könyvtára múltját és jelenét. Ebből a tükrünkben az olvasható ki, hogy az elmúlt 60 évből maradt még olyan határainkon túli kapcsolat, amellyel a jövő együttműködéseit tovább építhetjük.

Helytörténeti tükrünk Komáromtól Esztergomon és Tatabányára kalauzol bennünket az ismert kutatók,

történészek tollán keresztül. A politikus, országgyűlési képviselő Jókairól tudhatunk meg többet Gyüsz Lászlótól. Rédli Margit – Számadó Emese szerzőpáros Komárom múltjában igazít el Tooth Zsigmond közigazgatási és költői működésén keresztül. Ortutay András tanulmánya több mint amit a címe sejtet – a kereskedelmi – és hadihajózás vonatkozásairól szerezhetünk érdekes ismereteket. Eszterházy József életével dr. Fülöp Éva Mária kutatása alapján gazdagodunk. Bőséges és precíz lábjegyzetei külön tanulmányt jelentenek. Érdeklődéssel olvashatjuk ifj. Gyüsz László tatabányai vonatkozású kultúrtörténeti írását a tatabányai városi könyvtár kiadványai tükrében. Tatabányára „érve” elsőként dr. Simonik Péter tanulmányát olvashatjuk, mely azon túl, hogy nemzetközi kitekintést is tartalmaz a bányászok életével kapcsolatban, az 1921-es Tatabányai Olvasókör megalapításáról is szól. Dr. B. Stenge Csaba kutatása alapján egy felsőgallai fiú életét ismerhetjük meg. Nem mellesleg a cikk a magyar történeti kórképhez is adalék, ahogy 1948 után a rendszer „emberei” „ok nélkül” tönkretettek sorsokat. Sztahó Eszter Ildikó segítségével ismét egy családtörténet részesei lehetünk. Egy tatabányai munkás életének villanásait és az 50-es évek káderpolitikáját láthatjuk ebben a tükrében.

Tatabánya város ebben az évben ünnepli 65 éves fennállását. Helyismereti blokkunk végén dr. Horváth Géza várostörténeti kronológiájával tiszteleg évkönyvünk az évforduló előtt.

Végül a szokásos faktografikus tájékoztatással zárjuk „megyei helyzetjelentésünket”, amelynek elkészítésével Márku Mónika, Schlosser Katalin egészítette ki az alkotói csapatot.

XLI. Könyvtári hét Komárom-Esztergom megyében (1.)

József Attila Megyei Könyvtár – Tatabánya

A XLI. Könyvtári hét 2012. október 1-jén szakmai nappal vette kezdetét a József Attila Megyei Könyvtárban.

Dr. Voit Pál igazgató úr megnyitó beszédében erős hangsúlyt kapott, hogy a megyei könyvtárak előtt új perspektívák vannak kibontakozóban. Bár a fenntartó minden esetben a város, ahol az adott könyvtár működik, mégis önállóan gazdálkodó, állami feladatokat is ellátó, stratégiai is fontos szerepet játszó intézmények maradnak az újjászülető megyei könyvtárak.

Popovics György, a Komárom-Esztergom Megyei Közgylés elnöke, volt fenntartóként méltatta a könyvtár munkáját, a mindennapi együttműködés zavartalanságát és sikereit, szavaival mintegy útravalót adva az új fenntartó számára, hangsúlyozva, hogy az intézmény eddig is – igen hatékonyan – szolgálta a várost és annak lakosait.

A Könyvtári hét idei és elmúlt évek béli rendezvényeiről és tematikájáról pedig elismerően szólt, kiemelve annak hatékonyságát a társadalom egészére nézve.

Pogány György könyvtárkutató, bibliográfus, a pilisi Kármán József Városi Könyvtár vezetője a *Megyei könyvtárak és megyei funkciók a magyar könyvtári rendszerben* címmel tartott előadást. A 60 év nagyjából három, viszonylag jól elkülönülő és elkülöníthető korszakra bontható, s mindhárom esetben igaz, hogy a megyei könyvtárak szerepét és funkcióját nagyban befolyásolta az aktuális politikai, gazdasági és társadalmi környezet. De a technikai fejlődés is nagy befolyással bír a könyvtárak életében: rendszerváltáskor például egy szűkebben vett szakmai rendszerváltás is tetten érhető: az informatika,

számítástechnika megjelenése és bizonyos értelemben vett térhódítása a könyvtárakban.

Mérföldkövek a megyei könyvtárak életében (a teljesség igénye nélkül):

- Az 1956-os forradalom és szabadságharc utáni „aczéli” támogat-tilt-tűr hármasa, ami egyben a tiltólisták – könyvek és szerzők tekintetében egyaránt – szűkülését is hozta.
- Az 1958-as tanácsosítás nyomán változó módszertani feladatok, valamint a szabadpolcos rendszer bevezetése.
- A '60-as években a helytörténeti gyűjtemények beépülésével komoly tudományos szerep jelent meg.
- Az 1972-ben létrehozott könyvtári hálózati rendszer még nyugat-európai szemmel is jelentős és figyelemre méltó volt.
- A '80-as években komoly áttörést jelentett a felismerés, miszerint az információ piaci értékkel bír: egyes könyvtárak célzott információszolgáltatásba fogtak: faktografikus információkkal kezdtek foglalkozni.
- 1990-től pedig – a könyvtárak tekintetében – már komoly alapokra épülve folytatódott a kulturális és információs esélyegyenlőség megteremtése.

Az előadó Kacsányi Sándor 1994-es *A könyvtár szociális feladati* című tanulmányát idézve tért ki arra, hogy a könyvtár eszméje minként változott századokon át, s ezen eszmék sokszor párhuzamosan éltek egymás mellett, és talán éppen most jött el az idő arra, hogy ezeket egyesítve létrejöjjön a „totális könyvtár”.

Tapolcainé dr. Sáray Szabó Éva a József Attila Megyei Könyvtár nyugalmazott munkatársa saját, negyven éven át tartó könyvtárosi pályája ívén haladva rajzolta ki a József Attila Megyei Könyvtár fejlődését a „hőskortól” nyugdíjazásáig (1990-ig). Bár kevés olyan könyvtáros akad, aki nem ismeri Éva néni örökségét és múlhatatlan érdemeit, mégis sokan csak most tudtuk meg, hogy a „Nagy Tapolcain” kívül olyan apróságokat is neki – és kollégáinak – köszönhetünk, mint a könyvek gerincén, egyszerre pavlovi és szenzomotorikus útmutatóként szolgáló színcsíkok és pöttyök. S aki eddig a *Komárom megye a sajtóban* c. bibliográfiára, mint nagyszerű szellemi termékre gondolt „csupán”, bár nem járt messze az igazságtól, mégsem tudott mindent: sokszorosító híján bizony kemény fizikai munkát is jelentett a súlyos papírlapok, később a kész kötetek mozgatása-utaztatása (ma úgy mondanánk logisztikája).

Éva néni nevéhez fűződnek még olyan jelentős munkák, mint a *Tatabányai kislexikon*, a „*Mindenes gyűjtemény*” repertorizálása, a muzeális gyűjtemény alapjainak lerakása. Ezen kívül bábáskodott a Szinnyei-kör születésénél és az első között vehette birtokba a helyismereti munkatársaknak létrehozott helyiséget, mely egy épületbővítésnek köszönhető, s amit ma „Parkszobának” nevezünk. Izgalmakban és feladatokban bővelkedő szakmai életút van tehát mögötte. De a színcsíkok engem nem hagynak nyugodni... muszáj leírnom: maradjon nyoma, mert nyoma van... még mindig!!!

Éva néni elmesélte, hogy minden olyan kiadványt, aminek a címében szerepelt a „szent” szó, meg kellett jelölni, pirossal (ez azért logikai és ideológia bukfenc véleményem szerint! hopp! lehet, hogy valaki gondolt erre akkor és a helyismereti gyűjtemény színcsíkjá ezért lila??? vagy ez véletlen? esetleg freudi?), így a megyei könyvtár helyismereti gyűjteményében fellelhető szép számú iskolai értesítőn a mai napig kettős jelölés látható (boldogok a szintévesztők, mert övék...).

Megérkeztünk a nyolcvanas évekhez, amit Éva néni a „szabadság és a megbecsülés” évtizedének aposztrofált. S valóban, az enyhülés jeleit mutatja, hogy a Városi Tanács

erkölcsi és anyagi (100.000 forintot biztosítottak) támogatásával sikerült megvásárolni a csépi – református – Pálffy család magánkönyvtárát, ami komoly szakmai és emberi sikertörténet is.

A szép, érdekes és gyakran humoros történetek mellett hallottunk kudarcokról és megfogalmazódtak kritikák is. Éva néni kendőzetlenül mondta ki a negatív véleményét is, mert – ezt többször is említette, Arany János szavaival élve – „Az igazat mondom, nem csak a valót”.

Ezt követően Takács Anna emlékezett vissza a megyei könyvtár utóbbi két évtizedére, ami szintén mozgalmas, változásokkal, megoldandó feladatokkal teli volt. Erről évkönyvünkben részletesen olvashatnak.

A délután folyamán a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége Tatabányai Csoportja rendezvényének adott helyet könyvtárunk. A vendég Schäffer Erzsébet Pulitzer-díjas újságíró volt, aki – hasonlóan a tavaszi előadásához – „*Lélektől-lélekig*” címmel mélyen emberi történeteket mesélt. Előadása amellett, hogy rendkívül szórakoztató volt, és a történeteket, szituációkat látszólag ötletszerűen mesélte el, valójában nagyon jól komponált, tudatosan felépített és lélekemelő „szónoklat” volt az EMBER-ről, illetve az emberi lélek másokhoz és – nagyon fontos! – saját magához fűződő kapcsolatáról.

Világi Orsolya (JAMK Tatabánya)

Arany János Városi Könyvtár – Dorog

Véget ért a könyvtári napok tartalmas rendezvénysorozata. Az Arany János Városi Könyvtár az idei évben is változatos programot szervezett. A hét minden napján tartottunk előadást, vagy beszélgetést.

Vendégeink voltak: Holló Márta pszichológus, aki a „Társas élet lehetőségeiről” beszélgetett időskorúakkal. Kovács Dóra életmód-tanácsadó „Mit (t)egyek, hogy jól legyek” c. előadását hallgathatták meg a téma iránt érdeklődők.

Meglepetésként a helyi Menta Biobolt által készített

egészséges ételeket kóstolhattak a résztvevők, ami igazán nagy sikert aratott. Koncz Árpádné vezetésével az „Együttalkotás öröme” élhették át nagyszülők és unokák.

Baranyi Szabolcs rendőrhadnagy a bűnmegelőzéshez adott elfogadható tanácsokat az érdeklődőknek.

A programsorozatot Benkő Péter színművész verses előadójestje zárta. A magyar- és világirodalom nagyszerű költeményei nyújtottak maradandó élményt olvasóink számára.

A programsorozatot egy hobbi kiállítással tettük változatossá. Fürst János fafaragásaiban egész héten át gyönyörködhetnek a látogatók.

8 perc és megváltozik egy élet... néha nem is csak egy...

Mucha Ildikó (AJVK Dorog)

Szeptember 10-én, az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban szép számú érdeklődő várta a fiatalembert, aki átszelte az Atlanti-óceánt – egy sokak számára – lélekvesztőnek tűnő, és kis híján azzá is váló kenuval. Egyedül.

A szerény, már-már törekenynek tűnő fiatalember némi késéssel érkezett, mert szárazföldön (közúton) nehezebben igazodik el.

Bánhidy Vajk személyes történettel indított, mely' igazán telitalálatnak bizonyult, hiszen a közönség metakommunikációját érzékelve és saját emlékekre visszagondolva kide-

rült: sokan követték nyomon Rakonczai Gábor útját, s szorítottunk érte, mikor megszakadt a kapcsolata a külvilággal.

A partra érkezés nagy szenzáció volt, éppen ezért a televízió, a rádió, a nyomtatott és a digitális sajtó egyaránt beszámolt a kalandos útról, a vízbe borulásról és azt követő embert próbáló napokról – több ízben is. Majd az első pár nap eltelte után jöttek az egymásnak ellentmondó, kétkedő, és a magánéletet sem kímélő írások. Itt most megállok egy pillanatra és csak egyetlen mondat erejéig – egyébként tanulmányt érdemelne – bosszankodom, hogy mivé lett az újságírás (tisztelet a kevés kivételnek!): Szenzációhajhász, a tényekre fittyet hányó, ostoba, lényeges és lényegtelen

dolgok között különbséget tenni képtelen és sajnos, az esetek többségében még nyelvtani szempontból is elfogadhatatlan „írásokkal” találkozni a legtöbb helyen.

Rakonczai Gábor sem tudja megkerülni, néhány szóban kénytelen beszélni az őt ért igaztalan vádokról: bölcsen mosolyogva beszél az előbb írtakról. Lelki egyensúlyából nem tudják kibillenteni. Persze hogy nem! Az „Atlanti” sem tudta. Csak így: Atlanti. Hiszen ő már tegező viszonyban van vele.

De – éppen ezért – a lehető legnagyobb természetességgel beszélt a megpróbáltatásokról, a spártai körülményekről, az emberi elmének és léleknek csak az adott körülmények között megismerhető szegmenseiről. Csendes, egyszerű... mégis olyan eleven és színes, hogy szinte ott vagyok a kenuban én is: látom az éjszakai szivárványt (pedig most hallok erről először), a veszélytelen, kíváncsi cápát, a bálna olajos bőré... és azt is megtudom, hogy éppen ennek köszönhetően, mikor visszacsapódik a vízbe, annak tükre sima lesz. Sokáig tudnám hallgatni. A felvetődő kérdéseimet mintha hallaná Bánhidy Vajk, kivétel nélkül kimondja hangosan.

Az esztergomi könyvtár rendezvényein sokszor voltam jelen és mindig nagyon élveztem. De ezt most jobban, mint máskor... és ezt éreztem a közönségen is: soha ilyen feszült figyelmet még nem tapasztaltam.

Rakonczai Gábor 8 percet töltött az Atlanti-óceán vízében, a felborult kenu alatt, szinte reménytelen helyzetben. A szerencse, a gondviselés, a lélekjelenlét vagy az a bizonyos adrenalin, esetleg ezek mindegyike okozta, nem tudni, de tény: megmenekült, és megváltozott az élete. A körülötte élők is. Talán még azoké is, bizonyos szempontból, akik mindezt meghallgatták.

Esztergom – és vele a városi könyvtár – kenuja is azt a bizonyos nyolc percet tölti az ellehetetlenülés óceánjában. Erről is hallunk és olvasunk szinte naponta. Ahogyan Rakonczai Gáborért, úgy egy városért és a benne élőkért is szorítunk, bízva kissé a szerencséjében, a gondviselésben, és nagyon a tenni akarásban és azokban, akik tenni tudnak!

Világi Orsolya (JAMK Tatabánya)

Könyvbemutató - Esztergom

Szeptember 24-én *Reisinger János* irodalomtörténész, teológiai főiskolai tanár az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban mutatta be *Munkácsy Krisztus –trilógiája* című új könyvét. A szerző beszélt könyve felépítéséről, új meglátásairól, és a Munkácsy-festmények jelenkori időszerűségéről. A nagy tudású előadótól sok érdekes részletet megtudhattunk Munkácsyról: egy békéscsabai asztalosinas, apátlan-anyátlan árva fiú – mint a mesében – 15 év alatt a legtehetségesebb, leggazdagabb európai festővé vált, aki mégis szerény ember maradt élete végéig. Munkácsynak rettenetes megaláztatás, nyomor volt az osztályrészre gyermekkorában, erről a keserű korszakról szól *Emlékeim* című önéletrajzi könyve. „Munkácsy az emberi lélek nagy mélységeinek festője. Aki sokat szenved, az mélyen, megrendítően látja az emberi sorsokat.”- írja róla Harsányi Zsolt. Tizenhárom évesen lett vérbajos, másfél évtized után súlyosan megfizetett gyerekkori botlásáért, a kór megtámadta szemét, a gerincvelőt, idegeit, különféle betegségek gyengítették életét, ez eredményezte végül korai halálát is. *Szamosy Elek* vándorfestő felfigyelt tehetségére és tanítani kezdte. Düsseldorfban érte a világsiker, a *Síralomház* című festménye nyomán megnyílt az út Párizsba, ahol kisebb-nagyobb megszakításokkal 25 évet élt.

Az 1878-as párizsi világiállításon 20 000 festményt állítottak ki, köztük Munkácsy *Miltonját*, amelyért a 34 éves „magyar Rembrandt” aranyérmet kapott. Munkácsytól *Karl Sedelmeyer*, német műkereskedő megvásárolta a képet, európai körútra indította el, és tíz évre szóló életjáradékot kínált fel neki - kikötve műveinek elővásárlási jogát - hogy szabadon élhessen festői törekvéseinek. Munkácsy ez alatt az idő alatt élete legnagyobb alkotásait hozta létre. Az életjáradéknak és a megözevgyült, dúsgazdag *de Marches* bárónéval 1874-ben kötött házasságának köszönhetően Munkácsy már nem volt koldus festő, új palotát épített, nagy műtermet rendezett be és fényes estélyeket, fogadásokat tartott, de nem felejtette el honnan jött: évente

2 festőtanoncot fizetett a Munkácsy alapítványból.

Szalon- és gyermekképeket, csendéleteket festett, és az elvállaltanodott korabeli Európában *Sedelmeyer* kérésére ekkor festette meg a *Krisztus-trilógia* első két darabját: a *Krisztus Pilátus előtt*, és a *Golgota* képeket. A két óriási mű 1878 és 1884 között készült el.

Reisinger János beszélt a képek keletkezéstörténetéről, milyen művek hatottak a festőre; *Sedelmeyer* folyamatosan szállította Munkácsynak a téma reprodukcióit, aki alapos tervezéssel beállított modelleket ábrázolt, fényképeket készített, annak érdekében, hogy a témát méltóképpen vigye színre a Biblia alapján. Munkácsy Bibliahűen ábrázolta Jézust, képeiről az a Jézus tekint ránk, akiről János apostol ezt írta: „aki teljes volt kegyelemmel és igazsággal” (Jn. 1,14) azt a Jézust, akinek születési évét sem jegyzi a Biblia, mert küldetésének célja, „az óra, amiért a világra jött” a megváltói áldozata volt. A trilógia utolsó darabja, az *Ecce Homo* 1896-ban készült el, a festő életének utolsó fellobbanásával. Az ikonográfiai hagyomány szerint Jézus feltámadását, a mennybemenetelt, a sírbatételt, vagy az emmauszi vacsorát kellett volna megfestenie, de Munkácsy ezeket a témákat elvetette. Az evangéliumok szerint Jézusnak Pilátus előtt két kihallgatása volt, a festő a második kihallgatást festette meg ezen a festményen. Egyik keresztény felekezet sem tudott belekötni a trilógia ábrázolásába. A költő *Reviczky Gyula* így írt a festményekről: „Állok merengve, hosszú áhitattal / Ez Ő! Ilyen volt! Így képzeltem én, / Álmomban éjjel, elmélkedve nappal / Kerestem arcát, végre föllelém.” (*Reviczky Gyula: Jézus Pilátus előtt*)

A kötet szerzője könyvének megjelenése előtt a festményekről korábban alapos elemzést tartott Esztergomban a Szentgyörgymezői Olvasóköri, ott is nagy figyelemmel hallgatták az érdeklődők a kitűnő előadásokat, ahogy a könyvtárban is.

A szerző beszélt még a festmények korabeli fogadtatásáról, utóéletéről. Az érdeklődők kérdéseket tettek fel a kutatásokkal, az elhangzottakkal kapcsolatban. Az előadás végén meg lehetett vásárolni és dedikáltatni az irodalomtörténész szerzővel a könyvét.

Az Ökohagyma – Levente Péter előadása a József Attila Megyei Könyvtárban

Flórián Mária (HJVK Esztergom)

Szeptember 24-én, az Öko-estek keretében, eddig a gyermekek egyik kedvenceként ismert színész, előadóművész új arcát ismerhette meg az intézményünkbe látogató szép számú közönség. Most Levente tanár úr a viselkedéskultúra, magatartáskultúra és az együttélés tan ismerőjeként, kutatójaként lépett a nyilvánosság elé. Véleménye szerint az ember személyisége olyan, mint egy hagyma. Kiindulási pontja az volt, hogy a felnőtt ember életét három, fejlődéslélektani szemszögből egymásra épülő, oda-vissza ható, „társaslelki” kategória jellemezheti: az ösztönös - a tudatos - a társas állapotok. Mindegyik meghatároz bennünket, de az emberi lét kiteljesedéséhez az újhagyma állapotából az ösztönös túlélő lényünkön túl, a már gondolkodó, felnövőben lévő individuumon keresztül, el kell jutnunk az együtt élő, az egymást „tisztelettel szerető”, megbecsülő, érett, a teljesség ízét és zamatát felkínáló egészséges hagymává. Így jöhet létre az ökológia - ökonómia - ökumené hármas egysége. Mindezek összessége az egyén életszemlélete - magatartáskultúrája.

Levente Péter 15 év együttgondolkodás során (sok száz pedagógus, egyszerű kétkezi munkás, teológus stb...) jutott el az „életművének összegzésére”, amelynek eredményeként átadta nekünk az „Ökohagymáját”, amelyben nézőpontja szerint a felnőtt kort megérő ember, a fogamzásától haláláig az alábbi három viselkedési fázis részese lehet. Innen a saját szavai, írása szerint idézzük az előadót.

Az Ökohagyma rétegei:

- Ökológikus folyamat (fogamzástól a biológiai halál állapotáig)
- Ökonómikus folyamat (ifjúkortól a szellemi halál állapotáig)
- Ökumenikus folyamat (az éretlen felnőttből érett felnőtté válás kora)

Az ember célja lehet élete folyamán: *életben akar maradni - eredményesen - méltósággal.*

A fenti hármas célt az alábbi hármas eszköz szolgálhatja:

ügyesnek születik - okossá válhat - bölcsességre törekedhet.

E hármashoz minden felnőtté növekedett, egészséges embernek naponta adott lehetősége a választás. A választás lehetősége, ami az embert megkülönbözteti, egyben felelőssé teszi az egyéb élőlényekért, dolgokért - és a természetért.

A választani tudás természetes alapja a *gondolkodás - döntés - cselekvés* hármas egységének igénye, elfogadása, gyakorlása. Tapasztalatom szerint a felnőtt emberek többsége élete végéig, ill. időszakonként ösztönösen nem igényli, vagy tudatosan lemond az önálló gondolkodásról és a döntés személyes felelősségéről - mind a Keleti féltekén, mind a Nyugati féltekén.

Keleten az ideológus próféták és hivatalnokaik, Nyugaton az üzletemberek és ügynökeik javára mondanak le az emberek tömegei a gondolkodás - döntés - cselekvés hármas egységéről. Ezáltal cselekedtetett robotokká válnak.

Az 1-2-3 viselkedési forma ötvözete a magatartáskultúra.

Összefoglaló névként az ökohagyma kifejezést találónak vélem. Az *oikos* görög szó: ház, háztartás értelme meghatározóan jellemző egy egészséges felnőtt ember alapvető igényére. A *hagyma* (vöröshagyma), mint nélkülözhetetlen élelme az emberiségnek, ismerős a Föld kerekén.

A fejlődéslélektan felnőtt embert jellemző „társaslelki” kategóriái szerintem: az *ösztönösség - ésszerűség - társasság* olyan természetesen rétegződnek, simulnak egymásból-egymásba, kívülről-befelé fejlődve, mint a jó vöröshagyma leveles rétegei; egyre gazdagabbak ízekben, belseje felé haladva.

Ezért választottam szimbólumként a hagymát:

- először ösztönösen megkapaszkodik, gyökeredzik,
- jó-rossz földben: életben marad. Ez az ökológikus
- fázis, amely egészen elpusztulásáig tart.
- másodszor, „ésszerűen” alkalmazkodva jobb rosszabb körülményeihez, elkezd belső rétegei fejlesz-

tését. Felületes szemlélő számára csak kerekedik, dagad, veresedik növekedő hagymánk. Belül egyre több ízes réteggel gyarapodik. Ez az ökonomikus fázis.

- harmadszor, (ha időközben el nem lopták, fogyasztották, vagy taposták), megviselten tekintélyesedő külseje alatt, legértékesebb, ízes belső rétegei is kialakulnak. Legbensőjéből szárba szökkenhet hagymánk, és termést hoz. Jó szél esetén termései szerteszóródnak a világ négy égtája felé; a kis veres „újszülött” hagymácskák emlékeztetnek arra, ami (aki) azóta porrá lett. Pora termőbbé teszi a földet, utódai életben maradásának előfeltételét. Ez az *ökumenikus* folyamat, ötvöződve az ökonomikus, ökológikus fázisokkal.

Így ökohagymánk nem élt hiába. Nézőpontom szerint a magatartáskultúra életszemléletként elsajátítható *gyűjtőfogalom*, magában foglalja:

- a ki vagyok én? Kinek szeretnék látszani? kérdés-feltevés rendszeresen jelentkező igényét

- a választás lehetőségének felismerését, gyakorlását
- a kapcsolatteremtő készséget - képességet: ki vagy te? kinek szeretnének látni?
- a köszönési - bemutatkozási formákat
- a hagyományokon alapuló szokások tiszteletben tartását - elutasítását
- a korszerű illemtant
- az üzleti, politikai protokollszabályokat
- az egyén által elfogadott jelzős értékeket, a jelző nélküli értékrendet
- az egyén számára elfogadható, felvállalt *világnézetet* stb.

Örömünkre szolgált az a tény, hogy az *Ökohagyma* előadás „ősbemutatója”, intézményünkben hangozott el először és ennek köszönhetően Levente tanár urat már több könyvtár is meghívta és nyitott arra, hogy bárhol bemutassa, megossza ezt, ahogy jó ízzel mondta: friss kenyérrel, házi szalonnával.

Nász János (*JAMK Tatabánya*)

Esztergomi gondolatok a helyismereti munkáról, digitalizálásról*

Ebben a globalizált világban, ahol rengeteg az átfedés, a duplikáció, a megközelítési, elérhetőségi lehetőségek szinte kimeríthetetlenek, megnőtt a szerepe az egyedinek, az egyszerűnek, a helyettesíthetetlennek – s mi más ez, mint könyvtáraink helyismereti gyűjteménye? Elnézést a némileg közhelyes s talán nem egyértelmű gondolatért, a kollégák biztosan tudják, mi jár a fejemben. Legalábbis bízom benne. Az viszont teljesen egyértelmű, hogy megnőtt az érdeklődés a helyismereti anyagok iránt, ami

igazán jó tendencia, amennyiben ki tudjuk elégíteni a megnövekedett igényeket.

Épp az esztergomi könyvtár igazgatójaként mondom ezeket, mely könyvtárnak úgy tizenöt éve nincs helyismereti könyvtárosa... Ha időnként valaki (mondjuk megbízási díjjal, de már

ennek is rég vége) foglalkozik kicsit vele, vagy egy munkatárs odafigyel sok egyéb elfoglaltsága mellett, az nem megoldás. Tudom, és dolgozom rajta, hogy ne így legyen. Legalábbis megpróbálom. Éspedig a következőképp: figyeljük a könyvpiacot, a városi kiadványokat próbáljuk nyomon követni. Hála jó kapcsolatainknak, sok esetben

gondolnak a könyvtárra külön kérés nélkül is. Persze nem minden esetben. Ezért nagyon éssen kell lenni. A dolognak ez a része minden dolgozónkra nézve kötelező. Elektronikus katalógusunk építéskor a helyismereti anyag külön munkafolyamat, és azt csak feldolgozó munkatársunk végzi, igen lelkiismeretesen és alaposan. A helyismereti kiadványok analitikusan kerülnek be a katalógusba, és ez elég széles körű tartalmi feltárás. Olvasószolgálatos kollégánk figyelik a nekünk járó sajtó esztergomi vonatkozásait, melyek scannelésre kerülnek és csak helyben, szerverünkről elérhetők. (Nyilvánossá nem tehetjük a szerzői jogok miatt.) Ezt sajnos nem olyan régen csináljuk. A régi helyismereti újságok már egy ideje elérhetők honlapunkról is. Nagy büszkeségem, hogy komolyan lehet kutatni benne, mert többszempontú visszakeresésre alkalmas, tehát nem csak olvasható, nyomtatható. Sajnos nem teljes, mert csak azzal az anyaggal végezhetjük el a munkát, amely nekünk fizikailag rendelkezésre állt. Az OSZK nem ad kölcsön lapokat erre a célra. Kétségtelen, ők is elvégezték a digitalizálást néhány millió forintért, s ez az anyag teljes, és meg is van CD-ken illetve DVD-ken, viszont keresésre nemigen alkalmas. Olyan lehetőséget jelent, mint mikor az ember mikrofilmen végigpörgette az évfolyamokat. Hogy a hiányzó lapszámokat, évfolyamokat beszerezzük, elég nagy munka. Már egyszer nekifutottam, nem sok sikerrel.

*Helyismereti munka és digitalizáció összefüggéseiről, elképzeléseiről, gyakorlati tapasztalatról várjuk kedves és nem csak „helyismeretes” kollégáink véleményét, hozzászólását. (Melyeket természetesen szívesen közlünk a KeMLIB hasábjain. - a szerk.)

Ugyanezt a munkát szeretném elvégeztetni az „újkori” Esztergom és Vidékével (1986-2006). Nagy előny, hogy ezek a lapok hiánytalanul rendelkezésre állnak, már be is vannak scannelve. Hasonló terveim vannak az Annales Strigonienses-szel, mely időszaki tanulmányköteteknek szintén vannak régebbi (1925-1938) és újabbskori (1979-) megjelenései – ez az anyag szintén hiánytalanul megvan gyűjteményünkben.

Egyelőre ennyiről tudok beszámolni. De hol van ez még nemhogy az ideálistól, de a jó kategóriától is. Mindenki végzi a munkáját az egyre szűkösebb anyagi és emberi lehetőségekkel. Ennek köszönhetően igen kreatívak vagyunk. Ami jó. De sajnos nem mindig elég.

Várady Eszter (HJK Esztergom)

KEMLIB

Webszerkesztő Workshop: 2012. szeptember 18.

Idén harmadik alkalommal került sor Tatabányán, a Városi Könyvtárban a rendezvénysorozat újabb eseményére. Ezúttal 25 vendég érkezett Tatabányáról, Budapestről, Szegedről, valamint Komáromból, Tatóról és Gödöllőről. A résztvevők közművelődési és szakkönyvtárak, továbbá egyetemi, főiskolai és középiskolai könyvtárak munkatársai voltak. Nagy örömünkre a Könyvtári Intézet igazgatóját, Bánkeszi Katalint is körünkben üdvözölhattük. Ezúttal is több témakör került napirendre. Az előadások tartalmi összefoglalója megismerhető az előadók prezentációi alapján a következő linkről:

<https://sites.google.com/site/mkekemswwebszerkesztoworkshop/2012-09-18>

Elsőként Moldován István, az OSZK Magyar Elektronikus Könyvtára osztályvezetőjének előadását hallhatuk *Könyvek, e-bookok és digitális könyvtárak – Aktuális kérdések és kihívások a könyvtárak előtt* címmel. Elsőként áttekintette az e tárgyban fontos alapvetéseket, majd érintette a digitalizálási gyakorlat fő kérdéseit. Ezután az e-könyvek kiadásának kezdeteiről beszélt.

A kiadók egy része eleve elektronikus kiadásra jött létre, és több, hagyományos könyvkiadó ugyancsak megjelent a nemzetközi e-book piacon. Aktuális esemény, hogy 2012. július 12-én megalakult az OSZK-ban az *Egyesülés az e-könyvekért*. Huszonkét szervezet csatlakozott a szövetséghez: e-kiadók, e-terjesztők és eszközforgalmazók, továbbá a Könyvtári Intézet, az IKSZ és a MEK Egyesület, valamint

néhány elkötelezett blogger. Céljaikról részletesen olvashatunk itt:

http://ekonyvolvaso.blog.hu/2012/07/12/egysegben_az_ero_410

Ezzel párhuzamosan a szöveget közvetítő eszközöknek is megvan a maga fejlődéstörténete. PC, laptop, netbook, tablet, okostelefon, e-book readerek egyaránt használatosak különböző élvezhetőségben hosszabb, elektronikus szövegek olvasására. A kényelem és más praktikus szempontok alapján azonban szűkül e kör. Ma az e-könyv olvasók kiemelkedni látszanak e versenyben könnyű kezelhetőségükkel, hosszú üzemelési idejükkel, optimális méretükkel és csekély súlyukkal, valamint csillogásmentes felületükkel, és több mint ezer kötetes kapacitásukkal, nem utolsósorban, elérhető árukkal.

A könyvtárak és e-könyvek kapcsolata jelenleg még csupán elektronikus könyvtáraik közreadása kapcsán valósul meg. Ezekben a gyűjteményekben azonban csak ritkán találhatók kurrens kiadványok. Ezek megjelentetéséért az e-könyvkiadókkal kellene megállapodni. A kiadók azonban egyelőre nem látnak üzleti potenciált abban, ha a vásárló – kiadó személyes viszonyába egy harmadik, bizonytalan szándékú fél is beékelődne.

Moldován István szerint érdemes lenne a könyvtáraknak nyitni az e-könyvek kölcsönzésének irányába. Ezzel ugyanis nagyobb választékot, modernebb szaktudást tudnánk közvetíteni olvasóink felé. Ugyanakkor az e-book kínálat mellett a könyvtári tájékoztatásnak részévé válhatna a tanácsadás az eszközöket forgalmazó üzletekről is, valamint az e-könyv formátumokról és egyéb, ezzel összefüggő kérdésekről. Az e-könyvek bevonásával felzárkózánk az informatikai trendekhez, és növelhetnénk olvasóink táborát. Az előadó nagyobb szponzori támogatási lehetőségeket is lát az e-könyvek könyvtáron belüli alkalmazásában.

Moldován István gondolatait tovább fűzve, Szilassi Andrea hozzászólásában 6 érvet sorolt fel, hogy miért is szeressék a könyvtárak az e-könyveket?

1. Az ilyen beszerzések nem okoznak és fokoznak elhelyezési, raktározási gondokat.
2. Nagyobb mértékű választék bővítést tesz lehetővé, hiszen az e-könyv olcsóbb, mint a papír alapú. Adott költségvetésből több kötet vásárolható.
3. Olyan idegen nyelvű kötetekhez is hozzájuthatnánk ilyen módon, amelyeket a világ távoli pontjain jelentettek meg. Az idegennyelv-tudás fejlesztése óriási lökést kaphatna ezzel hazánkban.
4. Az elektronikus könyv „nem megy szét” lapokra – sem egyetlen, sem több használat után.
5. Az olvasó sem tud kárt tenni benne fizikailag.
6. Ha hozzátesszük ehhez még, hogy 2011-ben az egyik legnagyobb online kereskedő cég, az Amazon könyveladásainak nagyobbik része már e-book formában történt, akkor érdemes az elektronikus könyveket és olvasóikat egyaránt komolyabban venni!

Ezután Török Csaba következett a József Attila Megyei Könyvtárból. Bemutatta az intézmény megújult elektronikus könyvtárát, és beszélt a szerzői jogi elvárásokról is, amelyeknek szintén megfelelni kívántak. Míg könyvtáraink és felhasználóink a minél szélesebb körű, ingyen és online elérhető elektronikus olvasmányokban érdekeltek, addig ennek jogdíjvonzatát sem az elektronikus könyvtárakat működtető intézmények, sem fenntartóik nem tudják felvállalni. Ez komoly dilemmát jelent minden elektronikus könyvtár üzemeltető intézménynek.

A József Attila Megyei Könyvtár ezzel az új adatbázisával továbbra is elérhetővé tesz online minden olyan irodalmat, amely már nincsen szerzői jogi védelem alatt – akár az eltelt időnek, akár adományozásnak köszönhetően. Ugyanakkor kizárólag saját dedikált hálózatán keresztül szolgáltatja azokat a digitalizált olvasmányokat, amelyek bár rendelkezésre állnak, de törvényesen nem közvetíthetők a világhálón keresztül.

Nagy várakozás övezte Nagy István, a Monguz Kft. munkatársának élménybeszámolóját. Idén májusban részt vett Varsóban, az Europeana Alapítvány programozói versenyén, a Hack4Europe-on. Izgalmas percek voltak ezek számunkra is. Betekinthettünk a kulisszák mögé, képet kaptunk a felkészülés és a megvalósítás bonyodalmas, de érdekfeszítő folyamatáról. A versenyről két elismeréssel jöttek haza Kármán Józseffel, a Monguz Kft. ügyvezető igazgatójával. Elnyerték „A legnagyobb üzleti potenciál” és a „Fejlesztők szerint legjobb prototípus” díját egy telefonra kifejlesztett applikációval, amely az aktuális GPS-koordinátáknak megfelelően javasol egy helyszíni múzeumot, képtárat barangolás során a használójának. Egyelőre ez csak az Európai Digitális Könyvtár projektben résztvevő közgyűjteményekre alkalmazható.

Természetesen egyéb hasznos funkciókat is lehetővé tesz ez az okos alkalmazás, amely Nagy István prezentációjából ugyancsak kiderül.

Ebédszünet után Ács Renáta következett Gödöllőről, a Szent István Egyetem Kosáry Domokos Könyvtára és Levéltárából. Előadása különösen a tájékoztató könyvtárosok számára volt hasznos információforrás. Elsőként a Polymeta és a Carrot2 szemantikus keresők alkalmazását, illetve az eredmények listázási módjait mutatta be. Érdemes időt szánni a szemantikus keresők alaposabb megismerésére, mert a találatokat kategóriák szerint csoportosítja, amellyel lényegesen megkönnyíti a nagy mennyiségű találat gyors és eredményes átvizsgálását. Beszéde második részében a DOAJ¹ és DOAB² ingyenes adatbázisok bemutatása következett. Mindkettő kitűnően hasznosítható a könyvtárak számára - különösen most, hogy az EBSCO teljes forrása már csak jelentős előfizetési díj ellenében hozzáférhető a közművelődési könyvtárak számára. Feltételezem, hogy sok hazai könyvtárnak le kellett erről mondani 2012. július 1-jétől. A DOAJ egy tudományos folyóirat-adatbázis, amely lektorált, teljes szövegű cikkeket tartalmaz sokféle tudományterületen. Ezt a világszerte

¹DOAJ = Directory of Open Access Journals

²DOAB = Directory of Open Access Books

elismert adatbázist 2009-ben SPARC³ Europe díjjal jutalmazták. Végül a DOAB adatbázis bemutatása következett, amely jelenleg 33 kiadó 1207 szakirodalmi könyvének tartalmát szolgáltatja teljes szöveggel.

Vitéz Veronika, a József Attila Megyei Könyvtár informatikus könyvtárosa a nemrégiben általa létrehozott Moodle rendszerű oktatási portál kialakításáról beszélt. Ez a munka részben egyetemi szakdolgozatként született, másrészt a könyvtárban folyó számítógépfelhasználó-képzés eredményesebb és színvonalasabb alkalmazása motiválta. E tananyagprojekt célja, hogy új területre terelje az intézményben folyó képzéseket, és lehetővé tegye a tapasztalatszerzést a felhasználók számára mind több elektronikus szolgáltatással kapcsolatban. Vitéz Veronika előadásában érintette az e-tananyag tervezésének folyamatát, a felmerülő szempontokat és szót ejtett a megvalósításhoz alkalmazott szoftverekről is.

Befejezésül Szilassi Andrea szoftverajánlója következett. Elsőként a www.convertfiles.com online szolgáltatásaira hívta fel a figyelmet. Rengeteg fájl típus konvertálható itt azonos típusú, de más kiterjesztésű adatállománnyá. A *Colorizer* nevű mappaszínező nem egy önálló program, hanem egy tweak, amely telepítését követően az operációs rendszerbe beépülve működik. Használatával a megjelölt mappáink gyorsan megtalálhatóak lesznek. Törölt fájlok helyreállítására szolgál a *Recuva*, amely szintén ingyenes program. A merevlemezeken mellett pendrive-ok és memóriakártyák megsemmisült fájljai is részben visszanyerhetők segítségével. A *Cute PDF* egy telepíthető alkalmazás, amellyel Word vagy Power Point dokumentumainkat PDF adatállománnyá alakíthatjuk – méretkorláttól függetlenül. Szokatlan módon alkalmazandó: nyomtatás művelettel hívható elő, majd azon belül a *Cute PDF* kiválasztásával indítható (*ez nem szokatlan mód - a szerk.*). Az *Easy Thumbnails* egy ügyes képtömörítő alkalmazás, amely akár egyedi képek, de teljes fotóalbumok képcsoportjainak átméretezését, képtömörítését is lehetővé teszi hihetetlenül gyorsan.

Mindezt úgy, hogy megkülönböztető jelzéssel látja el mindegyik képet, ezáltal elkerülhető az eredeti fotó felülírása a gyengébb változattal, és az egyes fájlok összekeverése. Végezetül három szabadon hozzáférhető képszerkesztő program rövid összehasonlítása következett. Melyik szoftverrel könnyebb, eredményesebb vagy látványosabb végrehajtani bizonyos képszerkesztő funkciókat? Az összehasonlítások tárgya a *Windows Live Fotótár*, a *Photo Scape* és a *Photo Filtre Studio X* szoftverek voltak.

Szilassi Andrea (Városi Könyvtár, Tatabánya)

Civil napi kavalkád

Az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete évek óta részt vesz a *Tatabányai civil napon*. Idén szeptember 22-én ismét a *Dózsakerti családi nappal* együtt rendezték meg a Sétáló utcában. Majdnem lecsúsztunk róla... Köszönet az újonnan alakult Forgórózsa Népművészeti Központnak és Hegedűs Mihály főszervezőnek, amiért – önhibánkon kívül - az utolsó pillanatban jelzett részvételi szándéokra nem mondtak nemet. Sőt! A múlt évben is biztosított kedvező helyen, áram- és internet-hozzáférést nyújtottak számunkra.

A látogatókat most megosztották a Bánhidiai lakótelep parkolójában felállított hinták, de szép számmal voltak, akik a kézműves sátrakra, az egészségügyi méréseket, -szolgáltatásokat reklámozó standokra, a kovács és más mesteremberek munkáira voltak kíváncsiak, a színpadon zajló műsor vagy a nyitva tartó üzletek miatt jöttek a szabadba ezen a szép napon. A városban működő és a városkörnyékre is hatást gyakorló, szolgáltató civil szervezetek bemutatkozási lehetősége mindig jó alkalom a Szervezetnek is, hogy felhívja a könyvtárakra, a könyvtárosokra a figyelmet.

Délelőtt Petényi Zsókiával (József Attila Megyei Könyvtár), délután pedig Muhi Orsival (Jókai Mór Városi Könyvtár) szólítottuk meg a járókelőket. A közelgő országos könyvtári napok és a József Attila Megyei Könyvtár ehhez kapcsolódó programjai adták az apropót, hogy a megyei

³SPARC = the Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition

könyvtáros egyesületről is szót ejtsünk. A *civil* napra elkészült a Szervezet szórólapja, hogy röviden összefoglalva hivatásunk mikéntjét, a társadalom számára kiaknázható oldalát, az anyaszervezet (MKE) tevékenységét és a megyei szervezet céljait, működését tudatosítsuk (inkább ismertessük!), szélesebb körben.

Hogy milyen sikerrel végeztük önkéntes munkánkat, az majd kiderül október első hetében, megmutatkozik – nem csak a megyei, hanem – a városban és a megyében működő könyvtárak forgalmában, és talán a Szervezet is reménykedhet elérhetőségei valamelyikén néhány megkeresésben, visszahívásban...

Kissné Anda Klára, MKE KEMSZ (JAMK, Tatabánya)

Szakmai nap Almásfüzitőn

Az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete őszi tapasztalatcsere-látogatásának célja, hogy megyén belül is megismerjük egymás intézményeit és a társintézményeket. Ezúttal Almásfüzitőre látogatunk, ahol a Petőfi Sándor Kulturális és Szabadidőközpontba, az almásfüzitői Községi és Iskolai Könyvtárba látogatunk el.

A szakmai nap ideje: 2012. október 15., 10.00 - 15.00 óra

Érkezés Almásfüzitőre egyénileg vagy csoportosan vonattal*, gépkocsival.

Program:

10.00 Köszöntő, az intézmény bemutatása.

10.45 Tájékoztató az MKE őszi Küldöttközgyűlésének tervezett előterjesztéseiről, tagdíjkérdésről és konzultáció az MKE őszi könyvtárügyi konferenciájának témáiról.

Vendég: Fehér Miklós az MKE főtitkára

12.00 Almásfüzitő bemutatása, séta az Azaum Római Táborba

12.30 Ebéd: római kori recept alapján lencsés egytálétel

13.30 Csapatépítő játék (Fegyverpróbák, kézi malommal őrlés stb.); Fényképezés római kori ruhákban; Kézműves bemutató és -foglalkozás

14.30 Séta a Dunához

15.00 óra után indulás haza vonattal vagy gépkocsival.

Részvételi díj nincs. A helyszínen fogyasztott ebéd, illetve az elkészített tárgyak anyagköltsége miatt kb. 1500–2000 Ft önköltségre kell számítani attól függően, hogy húsos ételt készítünk, sütünk-e együtt a kemencében, borszütyőt, nyakláncot készít-e valaki stb.

Egyesületi tagjainknak a vonatköltséget számla ellenében fizetünk. A gépkocsihasználat költségét sajnos nem áll módjában a Szervezetnek kifizetni.

A jelentkezésről 2012. október 10-éig visszaigazolást Kissné Anda Klára fogad. (Tel.: 34/513-679, 513-670, e-mail: kissne.anda.klara@jamk.hu)

*Budapest felől: 8.21 Bp. Déli – 9.12 Tatabánya – 9.23 Tata – 9.30 Almásfüzitő;

Győr felől: 8.31 Győr – 8.59 Komárom – 9.21 Almásfüzitő

(Nem csak) leltározás a tarjáni könyvtárban

A Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás ellátóközpontjaként funkcionáló Komárom-Esztergom Megyei József Attila Könyvtár széles körű módszertani szolgáltatást nyújt a kistérség községi könyvtárainak.

A „széles körű” kifejezés nem csupán vállalt feladataink színes palettájára utal, hanem a módszertani munkában résztvevő kollégáink számára is. Hivatalosan ugyanis mindösszesen ketten látjuk el a kistérségi könyvtári szolgáltató rendszer működtetését, Schlosser Katalin kolléganőmmel közösen, de a valóságban szinte valamennyi munkatársunk részt vesz ebben a munkában.

Tavalyi feladatunk, a kistérségi községi könyvtárak teljes retrospektív állományának, – 50.000 rekordnak – a beemelése a TextLib integrált könyvtári katalógusba, ékesen bizonyítja ennek az összefogásnak az eredményességét. Ebben a munkában a megyei könyvtár 18 munkatársa vett részt. Az informatikai háttér biztosítása, a dokumentumok szállítása a megyei könyvtár és a községek között, a „bedobozolt” könyvek pakolása viszont már könyvtárunk teljes kollektívájának adott munkát. A községi könyvtárosok felkészítése a TextLib-rendszer használatára egy újabb megoldandó feladatot jelentett, melyet Kantó Erika, a nyilván tartó és feldolgozó csoport vezetője, Vitéz Veronika, az informatikai csoport vezetője és Török Csaba informatikus oldott meg, nagy szakértelemmel.

A közös katalógus építésével és gondozásával kapcsolatos további teendők ellátása természetesen azóta is folyamatos. Már a honosítás során is világossá vált, hogy a katalógusba beemelt dokumentumok némelyikénél tapasztalható ismétlődő leltári számok, vagy éppen a leltári számok hiánya a későbbiekben állományellenőrzést tesznek szükségessé a községi könyvtáraknál.

A kistérségi leltározás első lépéseként a Tarjáni Általános Művelődési Központ Könyvtárát vettük górcső alá 2012 júliusának végén és augusztusának elején. Kantó Erika tervei szerint mindösszesen 6 nap alatt végeztünk volna a könyvtár állományellenőrzésével, vagyis 8.399 db dokumentum kontrolljával. A leltározás mellett azonban – a tarjáni könyvtáros kolléga kérésére – további 9.300 db dokumentumot kellett még honosítanunk, illetve segítenünk kellett a dokumentumok könyvtári raktározási rend szerinti elhelyezésében is.

A leltározás a hozzá kapcsolódó adminisztratív és fizikai munkálatokkal együtt szeptemberben ért véget. A jegyzőkönyv, mely hivatalosan is lezárta az állományellenőrzést, 2012. szeptember 30-i keltezésű. A tarjáni tapasztalatokkal gazdagodva terveink között szerepel azoknak a Tatabánya környéki települési könyvtáraknak az ellenőrzése is, melyek jelenleg a kistérségi ellátásunkba tartoznak.

Munkánkat Marx Ernő, Tarján polgármestere levélben köszönte meg azoknak a kollégáinknak, akik az állományellenőrzésben részt vettek: Bognár Tímeának, Fábíán Ildikónak, Frecska Orsolyának, Gulyás Jánosnénak, Homoki Mihálynénak, Kantó Erikának, Mészáros Lászlónénak, Schlosser Katalinnak, Tám Erzsébetnek és Török Csabának, valamint a honosítóknak: Pap Zsuzsannának és Petényi Erzsébetnek.

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK)

Kedves Olvasók!

„Itt van az ősz, itt van újra...”, bár az időjárás néha még a nyarat idézi, de már itt vannak az őszi hírek is. Hasznos böngészést kívánok!

Vitéz Veronika, rovatgazda

Hogyan rendezzük a hivatkozásainkat?

Az FCorp Link Manager számos linkkezeléssel kapcsolatos műveletre képes.

Dátum: 2012. 09. 17.

Gyakrabban frissülhetnek az új Nortonok

Elhagyja a Symantec az éves számozást, hogy hamarabb frissítse lakossági termékeit. Az új Nortonok emellett számos újdonsággal gazdagodtak.

Dátum: 2012. 09. 19.

Otthonra talált a szegedi számítástechnika-történeti gyűjtemény

Ha a hatalmas állomány egésze nem is, egy kisebb része a nemrég átadott kulturális és tudományos központba költözik.

Dátum: 2012. 09. 18.

Forráskód-minősítő eszközt fejlesztettek Szegeden

Az eljárás segítségével a szoftverfejlesztő cégek számára mérhetővé és fejleszthetővé válik termékeik karbantarthatósága.

Dátum: 2012. 09. 21.

E-könyvként is olvasható a Wikipedia

A szócikkek közül saját kötetet állíthatunk össze, amit most már EPUB formátumba is elmenthetünk.

Dátum: 2012. 09. 19.

2014-ben véglegesedhet a HTML 5.0

A W3C minél előbb le szeretné végre tenni az asztalra a jövő webjének alappillérét.

Dátum: 202. 09. 21.

RoboHornet: új böngészősebesség-tesztelő a Google-től

A nyílt forrású eszköz már nemcsak a JavaScriptre koncentrál.

Dátum: 2012. 09. 25.

45 lap / perc Epson lézerrel, marketing minőségben

Az Epson eddigi legerőteljesebb lézere a WorkForce AL-C500, havi 120 000 oldalt is kibír.

Dátum: 2012. 09. 26.

Fájó pontok és a megoldások az adatmentésben

Válaszok az exponenciálisan növekvő adatmennyiség gyors, biztonságos, hatékony mentésének és helyreállításának kérdéseire.

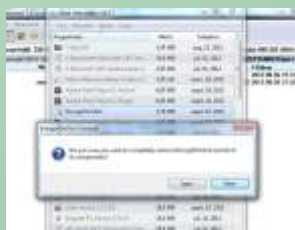
Dátum: 2012. 09. 26.

Egy hitetlenül egyszerű és hatékony programeltávolító

A már megunt (idegesítő, roszszul működő) programok eltávolításában sokféle program segít, azonban kimagaslik közülük az alábbi szoftver, még hozzá egyszerűségével és hatékonyságával.

Dátum: 2012. 09. 27.

Így leplezheti le gépe legrejtettebb titkát

Ha szeretné tudni, milyen eszközök, szoftverek vannak a számítógépében, hogyan, milyen paraméterekkel működnek, akkor érdemes átvilágítani komputertét az alábbi kis programmal.

Dátum: 2012. 09. 27.

Google Docs: megszűnik a régi Office-formátukba való exportálás

Októbertől csak az újabb, XML alapú kiterjesztéssel hozhatunk létre fájlokat.

Dátum: 2012. 09. 27.

Biztonságosabb lett a Google Chrome
Negyvennél is több sebezhetőséget szüntetett meg szoftverében a Google.

Dátum: 2012. 09. 27

14 éves a Google

Mitől lett a keresés nagyágyúja és egyben az egyik legnagyobb netes cég?

Dátum: 2012. 09. 27.

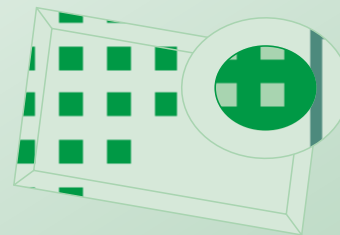
+ 1 Doodle

<http://www.google.com/doodles/googles-14th-birthday>

Tanfolyamok, pályázatok, friss információk

Rovatvezető: Világi Orsolya

34/513-674 vilagi.orsolya@jamk.hu

KEMLIB

Tanfolyamok

A Könyvtári Intézet 2012 őszére meghirdeti 60 órás akkreditált továbbképzési programját Felkészülés a különböző felhasználói célcsoportok olvasásfejlesztésére (PLB 1241) címmel.

A tanfolyam időpontja: 2012. november 6-9., 20-23.

Jelentkezési határidő: 2012. október 24.

Részvételi díj: 50.000,- Ft

A tanfolyam 60 órás, 2x4 napos.

A tanfolyam helyszíne: Könyvtári Intézet 1827 Budapest Budavári palota F. ép. 539/a. terem

A tanfolyam oktatói: Bartos Éva, Hock Zsuzsa, Payer Barbara, Péterfi Rita, Vidra Szabó Ferenc

Jelentkezési lap:

(<http://ki.oszk.hu/content/olvasasfejlesztes>)

További információ: Breznai Elvira

tel: 224-3789; e-mail: breznai.elvira@oszk.hu

A tanfolyam leírása:

A program célja, hogy a résztvevők megismerjék azokat a módszereket, amelyek különböző csoportok olvasásfejlesztésére irányulnak, s alkalmassá váljanak egyének, ill. kisebb közösségek körében ezek alkalmazására. A képzés során a könyvtárügy olvasásfejlesztésre vonatkozó stratégiai célja mentén külön hangsúlyt kap a gyerekekkel, a különféle hátrányokkal küzdő felnőttekkel, különös tekintettel a cigányokkal való foglalkozás sajátosságainak bemutatása. A résztvevők elsajátítják a digitális írástudás fejlesztésének eszközeit. Sor kerül a külföldön már bevált olvasásfejlesztési programok, valamint a már hazánkban is működő projektek megismerésére. A képzés gyakorlat-orientált, az elsajátított módszerek problémamegoldó csoportmunka keretében kerülnek kipróbálásra. A prog-

ram segítséget nyújt a konfliktusos helyzetekre adott reakálási módok megismerésére, a behódoló, az agresszív és az asszertív viselkedés legfontosabb jegyeinek elkülönítésére, s ezek helyzetgyakorlatok általi kipróbálására.

„A tudomány mérése – Bibliometriai ismeretek, a szakirodalom feltérképezése” című 30 órás tanfolyam.

Időpontja: 2012. november 16-17., 23-24., 30., dec. 1.

Részvételi díj: 50.000 Ft

Helyszíne: Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár (1088 Budapest, Mikszáth Kálmán tér 5.)

A tanfolyam 30 órás, 3x2 nap.

A jelentkezés feltétele: 2-3 év gyakorlat, min. alapszintű angol nyelvtudás, középfokú számítástechnikai ismeretek.

A tanfolyam oktatói: Vasas Livia, Schubert András, Csajbók Edit, Berhidi Anna

A tanfolyam célja:

A képzés egyszerre nyújt alapoást és elmélyedést a tudományometriai munka gyakorlati elsajátításában. A program célja, hogy a résztvevők bibliometriai ismeretekkel megalapozzák a könyvtártechnikai ismereteket, megismerjék a nagyobb tudományos kiadók bemutatásán keresztül a folyóiratok tudományos értékét, a különböző trendeket az Open Access irányában. A kurzus további célja a bemutatott specifikus adatbázisok, tudományos források alapján az impakt faktorok gyakorlati alkalmazása és idézettségi jegyzék készítése.

Bővebb információ és a jelentkezési lap az alábbi címen található: <http://www.lib.sote.hu/nav/akkreditalt>

Jelentkezési határidő: 2012. október 31.

További információ: Berhidi Anna

Telefon: +36-1-459-1500 / 60502 mellék

E-mail: berhidi@lib.sote.hu

Elektronikus dokumentumok katalogizálása 30 órás akkreditált tanfolyam.

A továbbképzés időpontja:

2012. november 13. – 2012. december 11.

Helyszín: Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár, Társadalomtudományi Könyvtár, Oktatóterem Debrecen, Kassai u. 26. sz.

Részvételi díj: 40.000,- Ft

Bővebb információ és a jelentkezési lap az alábbi címen található:

http://www.lib.unideb.hu/hu/elektronikus_dokumentumok_katalogizalasa

Jelentkezni a honlapon található jelentkezési lap kitöltésével lehet 2012. október 26-ig.

A tanfolyamon való részvételét a kinyomtatott és postán elküldött jelentkezési lap véglegesíti, ennek beérkezési határideje: 2012. november 5.

Levélcím: Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár, 4010 Debrecen, Pf. 39.

További információ: Polónyiné Kerekes Margit

e-mail: mpolonyi@lib.unideb.hu

telefon: (52) 518-609 vagy (52) 512-900/64934

Pályázatok

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a TÁMOP 3.2.13-2012/2 "Kulturális intézmények részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában" című, korábban felfüggesztett pályázatát rövid időn belül ismételtelen megnyitja.

A pályázat elnyerhető forrása továbbra is 5-30 millió Ft.

A pályázók köre: könyvtárak (nyilvános és nem nyilvános könyvtárak egyaránt), levéltárak, múzeumok, közművelődési intézmények és civilek.

A rendelkezésre álló támogatás több, mint 5 milliárd Ft.

Friss információk

A XXVI. Városi Kulturális Napok Pozsonyban

A programból kiemelve:

2012. november 8–9. Szlovákiai Magyar Bibliotékai Napok – könyvbemutatóval, Pozsonyi Magyar Intézet kiállítással és árusítással egybekötött magyar könyvnapok

2012. november 8-11. Szlovákiai magyar kiadók 2012-ben megjelentetett könyvei,

Incheba, 3. pódium, Bibliotéka könyvei – Nemzetközi Könyvvásár

2012. november 9. 15⁰⁰-18⁰⁰ Panta Rhei – magyar szerzők szlovákul megjelent könyvei,

Incheba, 2. pódium Mikszáth Kálmán és Márai Sándor könyvei szlovákul

Teljes program az alábbi linken:

<http://www.animaportal.eu/index.php/2012/10/a-xxvi-varosi-kulturalis-napok-pozsonyban/>

Rendezvények

Rovatvezető: Világi Orsolya

34/513-674 vilagi.orsolya@jamk.hu

Tata

Kamasz panasz - Móricz Zsigmond Városi Könyvtár

2012. október 13-án, szombaton, 10⁰⁰ órakor a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban dr. Zacher Gábor toxikológus serdülőkori problémákról szóló előadására várják az érdeklődő fiatalokat és szüleiket.

Bagoly és bányászkalapács
József Attila Megyei Könyvtár

Szeretettel hívjuk és várjuk 2012. október 13-án, 17³⁰ órára Csics Gyula a tatabányai Városi Könyvtár nyugalmazott igazgatója előadására.

Házigazda: Nász János

Bővebben:

http://www.jamk.hu/sites/default/files/csics_gyula_meghivo.pdf

Hírünk az országban

- válogatás -

Rovatvezető: dr. Horváth Géza
34/513-677 dr.horvath.geza@jamk.hu

KEMLIB

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE

1. VÁROSOK bűnügyi toplistája II. Iskola, kényszer a közepes nagyságú városok közül Siófok, Hajdusoboszló, Vác, Budaörs, Hatvan és Cegléd bizonyult bűnügyi értelemben a leginkább fertőzöttnek tavaly idehaza, legalábbis a kriminálstatistikák alapján = Heti Világgazdaság, szept. 22. p. 12-14.

- A közepes nagyságú városok (köztük Komárom-Esztergom megyei városok) kriminalisztikai adatai a Legfőbb Ügyészség 2011-es statisztikái alapján.

2. A JÁRÁSOK legfontosabb adatai. Ill. = Területi Statisztika, 5. sz. p. 427-436.

- A járások, köztük a Komárom-Esztergom megyében kialakított járások legfontosabb adatai.

ESZTERGOM

3. ESZTERGOM nem akar inkasszót [Hír] = Népszava, szept. 1. p. 2.

- Tétényi Éva polgármester az állami inkasszó felfüggesztését kéri, mivel fizetéseképtelenné vált a város.

4. MARAD az inkasszó Esztergomban. Ill. = Népszava, szept. 4. p. 2.

- A képviselőtestület kérésének ellenére sem függesztik fel a várost terhelő 733 milliós állami inkasszót.

5. BOROS Jenő: Műszakkurtítás a Suzukinál. Ill. = Népszabadság, szept. 4. p. 9.

- Esztergom, Magyar Suzuki Zrt., visszaeső belföldi lakossági kereslet, termelés csökkentés, egyműszakos munkarend ideiglenesen.

6. LÁZIN Miklós András: Igazságkereső frankás diákok. A mélyben csontok helyett téglák, konyhai porcelánok maradványai és egy bronzkori kovakő pihent. Ill. = Magyar Hírlap, szept. 4. p. 4.

- Négyesi Lajos nyugállományú alezredes a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum egykori hadirégésze az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium tanulóival egy legendának jártak utána, ami szerint az

alma matert igazgató rend birtokában lévő hercegprímási pihenő bejárata mellett egykor szovjet katonákat temettek el.

7. L. T.: Eladná Esztergom az élményfürdőt = Népszava, szept. 11. p. 3.

- Nehéz anyagi helyzete miatt eladná a város élményfürdőjét.

8. HÁBEL György: Pozsony-Esztergom-Budapest = Magyar Hírlap, szept. 14. p. 8.

- Párkány és Esztergom között a teherforgalom számára új hidat kellene építeni, amely a vasúti közlekedést is szolgálhatná.

9. CSIZMADIA Alexa: Instant melankólia? Ill. = Fotóművészet, p. 1-40.

- Esztergom, A XVIII. Esztergomi Fotográfiai Biennale Polaroid kiállításáról, Komárom-Esztergom megyei vonatkozású képekkel.

10. BALLA András, Bacskai Sándor (riporter): Nem gyönyörködtető látványokra, hanem jó képekre törekszem. Beszélgetés Balla András fotóművésszel. Ill. = Fotóművészet, 3. sz. p. 41-57.

- Interjú Balla András Esztergomban élő fotóművésszel, interjút követő oldalakon fotóival.

KOMÁROM

11. VÉGET ért a Nokia komáromi leépítése. Ill. = Napi Gazdaság, szept. 20. p. 16.

- Szept. 19.-én 200 főt bocsátott el a komáromi Nokia cég.

12. BEFEJEZŐDÖTT a leépítés a Nokia Komáromnál. = Népszabadság, szept. 20. p. 10.

- A Nokia cég 200 dolgozót bocsátott el szept. 19.-én.

LÁBATLAN

13. LÁBATLANBA megy a Forest-papír = Napi Gazdaság, szept. 21-22. p. 4.

- A bezárt Piszkei Papírgyár területén a Forest-Papír Kft. papírgyártó és logisztikai bázist épít fel.

OROSZLÁNY

14. TAKÁCS Tímea: Táborozók Oroszlányban. Ill. = Könyvtári Levelező/lap, 8. sz. p. 26-29.

- Beszámoló az oroszlányi Gárdonyi Géza Városi Könyvtár nyári táborairól.

TATA

15. TÓTH Kata: A TKV is támogatja a Tatai Atlétikai Clubot. Ill. = Napi Gazdaság, szept. 21-22. p. 18.

- A Tatai Környezetvédelmi Hivatal (TKV) a TAC kézilabdacsapatának fő támogatójává vált. A TAC működéséről.

TATABÁNYA

16. VAJNA Erzsébet: Biogázerőmű épül Tatabányán = Napi Gazdaság, szept. 5. p. 16.

- Tatabánya-Dubnik-völgy. Új Széchenyi terv Uniós pályázatból, részben önkormányzati tulajdonban épül fel az erőmű.

17. MEGÚJULT Tatabánya belvárosa = Napi Gazdaság, szept. 7-8. p. 9.

- Tatabánya-Belváros, másfél milliárd forintos beruházás eredményeként újjult meg.

18. BÁN Zsuzsa: Együtt a közösségért. 1800 óra önkéntes munka. A Holcim Tatabányán = Népszabadság, szept. 25. p. 3. (A cikk a Jótett című mellékletben található.)

- A Holcim Hungária Kft. dolgozói és az iskola tanárai százórányi önkéntes munkával újjították fel a tatabányai Dózsa iskola udvarán a sportpályákat.

19. MONOSTORI Imre: A „szekfűlógia” legújabb állomása. A negyedik nemzedék és ami utána következik. Szekfű Gyula és a magyar történetírás a XX. század második felében = Hítel, 9. sz. p. 116-124.

- Szekfű Gyula és a magyar történetírás a XX. század második felében c. kiadványról.

KeMLIB a TékaTéma online utóda

Felelős szerkesztő Világi Orsolya

Rovatvezetők: Erősné Suller Ildikó, Feketsné Kisvarga Anita,
dr. Horváth Géza, Kissné Anda Klára, Sutáné Csulik Andrea, Vitéz Veronika
Design, műszaki szerkesztés: Világi Orsolya, Török Csaba

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár,

Tatabánya, Fő tér 2.

Felelős kiadó dr. Voit Pál igazgató

ISSN 2062-5782